

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'ndan sorumlu Başbakan Yardımcısı Sayın **Numan KURTULMUŞ** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Faysal SARIYILDIZ

Şırnak Milletvekili

3 Ağustos 2014 tarihinde uluslararası ve bölgesel gerici güçlerin taşeronluğunu yapan Irak Şam İslam Devleti (İŞİD) çeteleri, Şengal Bölgesi'nde Êzidî Kürt Halkına yönelik soykırım başlattı. Mezopotamya'nın köklü inanç geleneklerinden birine sahip olan Êzidîlere yönelik yapılan soykırım sonucunda binlerce kişi en vahşi yöntemler ile katledilirken, binlerce genç kadın da kaçırıldı. Soykırımın en büyük toplumsal tahribatlarından biri de İŞİD barbarlığından kaçan Êzidîlerin yaşadığı kitlesel göç esnasında yaşandı. Yüzyılın büyük tehcir harekâtlarından birine maruz kalan Êzidîler bütün mal varlıklarını geride bırakıp aç, susuz ve çıplak ayakları ile göç yollarına düştü. Soykırım başladığı ilk günden itibaren yüzbinlerce Êzidî, Şengal'den Güney Kürdistan sınırları içerisinde bulunan Zaho ve Duhok'a, Rojava'nın Cizîr Kantonu'na ve Türkiye'ye doğru göç etti. Pasaportu olanlar Habur Sınır Kapısı'ndan, pasaportsuz olanlar ise Roboski sınırı üzerinden Türkiye'ye doğru binlerce kişilik kabileler halinde göç etti. Güneydoğu Anadolu Belediyeler Birliği'nin belediyelerden aldığı verilere göre toplamda 28 bini aşkın Êzidî Türkiye'nin farklı yerlerine göç etmiş bulunmaktadır.

Uluslararası hukukta da yer alan ve Türkiye'nin de imzaladığı Cenevre sözleşmesine göre, ırkı, dini, milliyeti, siyasal düşüncesi veya belirli bir sosyal gruba mensubiyeti nedeniyle haklı bir zulüm korkusu ile ülkesini terk etmek zorunda kalan kişilere sığınmacı veya mülteci statüsü tanınmaktadır.

Mülteci statüsü tanınan insanlar o ülkenin insanlarının faydalandığı tüm temel insani haklardan koşulsuz yararlanmaktadırlar. Ancak Türkiye koyduğu coğrafi çekince nedeni ile sadece Avrupa Konseyi üyesi ülke vatandaşlarına mülteci statüsü vermektedir. Avrupa Konseyi üyesi olmayan ülkelerden gelen kişilere "geçici sığınma" imkânı tanımaktadır. Türkiye bu yaklaşımı ile tarafı olduğu sözleşmelere riayet etmemektedir. Zulüm nedeni ile yerinden yurdundan olan Suriyeli sığınmacılar ve Êzidîler bu nedenle mülteci statüsünde görülmemektedir. Suriyeli sığınmacılar için barınma, yemek ve sağlık hakları çıkarılan bazı genelge ve yönergeler ile kısmi olarak düzeltilirken, Êzidîlere bu düzeyde bir duyarlılık dahi gösterilmemiştir.

Suriye'den gelen Arap sığınmacılar için çadır kentler ve konteynırlar kuran Türkiye, insani meselelerde dahi inanç, mezhep ve etnik grup ayrımı göstererek, soykırımdan kaçıp Türkiye'ye gelen Êzidîlere karşı kayıtsız kalmıştır. Devlet organizasyonundaki Kızılay, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) ve UMKE (Ulusal Medikal Kurtarma Ekipleri) tarafından karşılanması gereken Êzidîlere karşı kendi görev ve sorumluluklarını yerine getirmeyen Türkiye, yaşanan insanlık dramına gözlerini yummuştur.

Demokratik Bölgeler Partisi'ne (DBP) mensup belediyelerin oluşturduğu çadır kent, belediyelere ait tesislere, evlere ve köylere yerleştirilen Êzidîlerin barınma, gıda ve giysi ihtiyaçlarının büyük çoğunluğu Demokratik Toplum Kongresi (DTK), DBP ve Halkların Demokratik Partisi (HDP) öncülüğünde oluşturulan Koordinasyon tarafından giderilmektedir. Sağlık hizmetleri de Belediyeler ve duyarlı sivil toplum kuruluşlarının gönüllü sağlık personeli tarafından verilmektedir.

Türkiye, İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi'nin 14. maddesi ile taraf olduğu 1951 tarihli Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin Cenevre Sözleşmesi gereği soykırımdan kaçan Êzidîler için sorumluluklarını yerine getirmelidir.

Bu bağlamda;

1- Türkiye'nin taraf olduğu Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin 1951 Cenevre Sözleşmesi uyarınca non refoulment- geri göndermeme ilkesine uymakla yükümlüdür. Ezidi mültecilerin Habur Sınır kapısında pasaportu olmadığı gerekçesi ile geri çevrilmeleri mültecilerin uluslararası koruma başvurusu yapmasını engelleyecek nitelikte olup Haziran 2014 tarihli Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununa da aykırıdır. Suriyeli mülteciler konusunda son derece açık bir sınır politikası uygulayan Türkiye neden Ezidi mültecilere karşı aynı tavrı sergilememektedir?

2- Suriye'den gelen Arap sığınmacılar için çadır kentler ve konteynırlar kuran Türkiye, neden aynı yaklaşımı Êzidîlere karşı göstermemiştir?

3- Midyat'ta Suriyeli sığınmacılar için kurulan kampta kaç Êzidî bulunmaktadır? Bunların cinsiyet ve yaş dağılımı nasıldır?

4- AFAD'ın depolarında kaç adet çadır ve prefabrik yapı bulunmaktadır? Bunlar neden Türkiye'ye göç eden Êzidî Kürt halkı için kullanılmamaktadır?

5-Türkiye'ye Habur Sınır Kapısı üzerinden ve kaçak yollar ile giriş yapan Êzidîlerin kayıtları tutulmakta mıdır? Hâlihazırda Türkiye'ye sığınan Êzidîlerin sayısı nedir?

6-AFAD ın Ezidileri kayıt altına aldığı doğru mudur? Doğru ise bu hangi genelgeye dayanılarak yapılmaktadır? Bu genelge 09.09.2013 tarihli Suriyeli Mültecilerin Sağlık ve Diğer Hizmetleri Hakkında Genelgenin sağlamış olduğu acil sağlık hizmetleri ile 1. Basamak sağlık hizmetlerine ücretsiz erişimi sağlamakta mıdır? Şengal'den gelen Êzidîler için sağlık hizmetlerine erişimlerini sağlayacak bir genelge hazırlığı var mıdır?

7-AFAD'ın Êzidîler için yaptığı kayıt sisteminde doğum yeri ibaresine "diğer" ya da "Suriye" yazıldığı yönündeki iddia doğru mudur? Söz konusu iddia doğruysa kayıt sistemine neden Êzidîlerin geldiği ülke kısmına neden "Irak" değil de "Suriye" ve "Diğer" şeklinde yazılmaktadır?

8- AFAD'ın Êzidîler için yaptığı kayıt sisteminde din ibaresinde sadece "Hristiyan", "Yahudi", "İslam" ve "Diğer" tercihlerinin olduğu, bu nedenle Êzidîlerin din hanesine "Êzidî" yerine "Diğer" şeklinde kayıtlara geçirildiği yönündeki iddia doğru mudur? Söz konusu iddia doğru ise neden din hanesine "Êzidî" yazılmamaktadır?

9- Mültecilere ilişkin coğrafi sınırlamanın kaldırılması, sığınmacı ve mülteci tanımlarının uluslararası standartlara uygun hale getirilmesi için herhangi bir çalışmanız bulunmakta mıdır?